

Materiały do fauny motyli Polski

(Matériaux pour servir à la faune lépidoptérologique de la Pologne)

podał

JERZY KREMKY.

Opracowując zbiór motyli Polskiego Państwowego Muzeum Przyrodniczego w Warszawie, w materiale zebrany przez Słazczewskiego w okolicach Kielc (Kielce, Słowik), Ojcowa, Radomia (Garbatka — pow. kozienicki i Niekłań — pow. konecki), oraz Lublina (Puławy, Nałęczów), znalazłem wiele form bądź niepodawanych, bądź też cytowanych jako rzadkie w pracach inż. Bieżanki¹⁾, oraz plk. Niesiołowskiego i Dr. Prüffera¹⁾. W załączonym poniżej wykazie prócz wielu form rzadszych pomieściłem i niektóre gatunki pospolitsze, gdyż dla tej dzielnicy Polski nie zostały one jeszcze wykazane w wyżej wspomnianych pracach. Z przytoczonych gatunków na specjalną uwagę zasługuje *Chrys. virgaureae* L. v. *estonica* Huene — forma, sądząc z dostępnej mi literatury, spotykana tylko w Prusach Wschodnich i wschodniej Rosji (Seitz)-Speiser¹⁾ cytuje ją z Rygi. Drugą formą nową dla Polski byłaby *Lyc. eumedon* Esp. ab. *speveri* Husz. Z innych ciekawszych gatunków wymienić należy: *Mes. acetosellae* Esp., *Cat. pacta* Scop., *Acid. moniliata* F., *Lar. fluviata* Hb., *lugubrata* Stgr., *Dys. ancilla* L., *Nud. mundana* L., *Zyg. achilleae* Esp. ab. *cingulata* Dziurz., *filipendulae* L. ab. *communimacula* Selys.

Colias myrmidone Esp. ab. *flavescens* Garb. ♀ Słowik 20. VII. 1910.

C. m. ab. *pieszczeki* Pred. 2 ♀ Słowik 16. i 21. VII. 1910.

Apatura iris L. ♂ Nałęczów 12. VII. 1909.

Limnitis populi L. ab. *tremulae* Esp. ♂ Janki (Radomsk) 20. VI. 1905.

Araschnia levana L. ab. *porima* Ochs. ♀ Nałęczów 1. IX. 1924.

Melitaea aurelia Nick. 2 ♂ Słowik 21. VI. 1909 i 17. VI. 1910.

¹⁾ Patrz wykaz prac cytowanych.

Chrysophanus virgaureae L. v. *estonica* Huene. Niekłań — lipiec ♂ mniejszy od normalnych o słabym połysku i szerokich czarnych obrzeżeniach na skrzydłach.

Lycaena argyrognomon Bgstr. ab. *dubia* Schultz. Kielce ♂ 9. VIII. 1909, ♀ 23. VIII. 1909; Słowik 2 ♂ 9. i 17. VI. 1910 i 3 ♀ 15., 16. i 18. VII. 1910.

L. baton Berg. Słowik 3 ♂ 15. VII. 1909. i 4. VII. 1910, oraz 3 ♀: 3., 7. i 15. VII. 1910.

L. eumedon Esp. Słowik 11 ♂ i 3 ♀ między 8. VI., a 1. VII. 1910.; inż. Bieżanko uważa gatunek ten za bardzo rzadki. ab. *speveri* Husz. Słowik 11. VI. 1910.; ♂ o prawie zupełnym zaniku plam czarnych na spodniej stronie skrzydeł.

L. icarus Rott. ab. *fusca* Gillm. Słowik 2 ♀ 29. VII. 1909 i 9. VI. 1910.

L. euphemus Kb. ♂ Nałęczów VI. 1902.

Hesperia serratulae Rbr. Kielce ♂ 28. V. 1909 i 2 ♀ 28. V. 1909.

H. alveus Hb. Słowik 3 ♂ 23. VII. 1910 i 30. VII. 1909; Kielce 2 ♂ 28. VII. 1909.

Dilina tiliae L. ab. *transversa* Tutt. ♂ Kielce 15. V. 1910.

Notodonta trepida Esp. ♀ Słowik 18. IV. 1911.

Pygaera anastomosis L. ♀ Garbatka 24. VII. 1896.

P. pigra Hufn. 3 ♂ Słowik 30. VII. 1909 i 1. VII. 1910.

Lymantria monacha L. ab. *eremita* O. ♂ Słowik 6. VII. 1910.

Selenephra lunigera Esp. ♂ Niekłań — lipiec 1894.

ab. *lobulina* Esp. ♂ Niekłań — lipiec 1894.

Epicnaptera tremulifolia Hb. ♂ i ♀ Słowik 17. III. 1911.

Acronycta leporina L. 3 ♂ Garbatka 7. VI., 11. VII. 1897 i 20. V. 1898.

A. megacephala F. ♂ Niekłań 1894.

A. auricoma F. ♂ Garbatka 10. V. 1898.

Simyra nervosa F. ♂ Garbatka 26. VII. 1897; 2 ♂ Słowik 22 i 27. VII. 1910.

Agrotis signum F. ♂ Słowik 13. VI. 1910.

A. augur F. ♂ Garbatka 11. VI. 1893.

A. obscura Brahm. 3 okazy. Garbatka 10, 17. VI i 2. VII. 1896.

A. triangulum Hufn. Słowik ♂ 8. VI. 1910., ♀ 7. VI. 1910.

A. baja F. ♂ Niekłań 1. VII. 1894.

- A. candelaram* Stgr. Garbatka 2 ♂ 4 VII. 1896 i 12. VI. 1897.
A. rubi View. 2 ♂ i ♀ Niekłań 1894; Garbatka ♀ 27. V. 1897.
A. brunnea F. ♀ Niekłań 1894; ♂ Garbatka 15. VI. 1897.
A. primulae Esp. ♂ Garbatka 12. VI. 1897.
A. signifera F. ♂ Garbatka 5. VII. 1897.
A. nigricans L. ab. *fuliginea* Godt. ♂ Niekłań VII. 1894.
A. corticea Hb. 2 ♀ Niekłań — lipiec 1894.
A. praecox L. ♂ Garbatka 5. VII. 1897.
A. prasina F. ♀ Słowik 24. VI. 1910; 3 ♂ Garbatka 10 i 12 VI. 1897.
A. occulta L. 2 ♀ Garbatka 15. VI. 1897.
Pachnobia rubricosa F. 2 ♂ Kielce 24 i 27. III. 1910.
Mamestra advena F. 4 ♀ Niekłań — lipiec 1894.
M. tinctoria Brahm. ♀ Niekłań — lipiec 1894.
M. contigua Vill. ♀ Niekłań 1894.; Garbatka 3 ♂ i 3 ♀ między 17 a 27. VI. 1897.
M. dentina Esp. ♂ i ♀ Niekłań 25. VI. 1894.
Dianthoecia carpophaga Bkh. Garbatka ♂ 7. VI., ♀ 20. VI. 1898.; Słowik ♂ 10. VI. 1910.
Hadena porphyrea Esp. ♂ Kielce 26. VIII. 1909.
H. furva Hb. Słowik ♂ 15. VI. ♀ 19. VI. 1910; Niekłań 2 ♂ i 2 ♀ w lipcu 1894.
H. abjecta Hb. ♂ Garbatka 17. VI. 1896.
H. gemina Hb. ♀ Niekłań — czerwiec 1894.
H. secalis Bjerk. ab. *rava* Haw. ♂ Słowik 28. VI. 1910.
 ab. *nicticans* Esp. ♀ Słowik 13. VI. 1910.
 ab. *leucostigma* Esp. ♀ Słowik 24. VI. 1910.
Brachionycha sphinx Hufn. ♂ Kielce 3. X. 1908.
Hyppa rectilinea Esp. 2 ♀ Niekłań 7 i 13. VI. 1894.
Callopietria vurpureofasciata Piller. Słowik 13. VI. 1910; Kielce 21. VI. 1909.
Euplexia lucipara L. ♀ Niekłań 1894.; ♀ Garbatka 15. VI. 1897.
Gortyna ochracea Hb. ♀ Radom 10. VIII. 1907.
Leucania impura Hb. ♂ Słowik 1. VII. 1910.
L. comma L. Niekłań 20 i 29. VI. 1894.
L. lithargyria Esp. ♀ Słowik 1. VII. 1910.
Grammesia trigrammica Hufn. ♂ Słowik 8. VI. 1910.

- Caradrina morpheus* Hufn. ♀ Kielce 29. V. 1910.
C. alsines Brahm. ♀ Słowik 30. VI. 1910.
Rusina umbratica Goeze. ♂ Garbatka 24. VI. 1897.
Taeniocampa populeti Tr. ♂ i ♀ Kielce 1. IV. 1910.
T. stabilis View. Kielce 3 ♂ 22, 27. III i 1. IV. 1910 i 2 ♀
 27. III i 1. IV. 1910.
 ab. *pallida* Tutt. ♀ Kielce 1. IV. 1910.
T. opima Hb. 2 ♂ Kielce 1. IV. 1910.
T. gracilis F. 2 ♂ i 1 ♀ Kielce 1. IV. 1910.
T. munda Esp. ab. *immaculata* Stgr. ♂ Kielce 1. IV. 1910.
Mesogona acetosellae Esp. 2 ♀ Garbatka 24. VIII. 1895.
Cosmia paleacea Esp. 2 ♂ Słowik 15 i 22 VII. 1910.; ♂
 Kielce 27. VII. 1906.
Dyschorista fissipuncta Hw. ♂ i ♀ Kielce 26. VI. 1909.
Orrhodia vaccinii L. ab. *mixta* Stgr. Kielce 27. III. 1910.
O. rubiginea F. ♀ Kielce 1. IV. 1910.
Xylomyges conspicillaris L. Nałęczów — kwiecień 1921.
Cucullia asteris Schiff. ♂ Słowik 8. VI. 1910.
C. absinthi L. ♂ Słowik 19. VI. 1910.
Heliothis ononis F. ♂ Słowik 2. VII. 1910.
H. scutosa Schiff. ♀ Garbatka 6. VII. 1896.
Pyrrhia umbra Hufn. 2 ♂ Słowik 30. VI. 1910.; ♂ Gar-
 batka VI. 1896.
Thalpochares paula Hb. Słowik 2 ♂ 26. VII. 1909.; 23. VII.
 1910 i 1 ♀ 16. VII. 1910.
Erastria argentula Hb. ♂ Kielce 11. V. 1910.
E. pusilla View. ♂ Słowik 7. VI. 1910.
Plusia chrysitis L. ab. *aurea* Hnc. Kielce 5. VIII. 1908.
Euclidia mi Cl. ab. *ochrea* Tutt. ♂ Słowik 3. V. 1910.
Catocala pacta L. ♀ Niekłań VII. 1894.
C. fulminea Scop. ♀ Puławy VII. 1893.
Toxocampa pastinum Tr. 2 ♂ Garbatka 24. VI i 3 VII. 1898.
Zanclognatha tarsiplumalis Hb. ♀ Słowik 3. VII. 1909.
Z. grisealis Hb. ♀ Słowik 3. VI. 1909.
Z. emortualis Schiff. 3 ♀ Słowik 19. V, 7 i 18 VI. 1910.
Pechipogon barbalis Cl. ♀ Kielce 1. VI. 1909.
Hypena proboscidalis L. ♂ Garbatka 31. VII. 1897.
H. rostralis L. Garbatka 27. VII. 1896.
Thyatira batis L. Garbatka 4 ♂ i 3 ♀ — maj 1898.

- Cymatophora or* F. ♀ Niekłań 1894.
 ab. *flavistigmata* Tutt. ♀ Niekłań 1894.
C. octogesima Hb. ♂ Niekłań 21. VI. 1894.
C. fluctuosa Hb. ♂ Słowik 22. VI. 1910.
Polyploca flavicornis L. ♂ Kielce 22. III. 1910.
Nemoria viridaria L. ♂ Kielce 10. V. 1910.
Acidalia moniliata F. Ojców 24. VII. 1899.
A. stramineata Tr. ♂ Słowik. 21. VII. 1910.
A. aversata L. ab. *spoliata* Stgr. Słowik ♂ 8. VI., ♀ 22. VI.
 1910.
A. rubiginata Hufn. Garbatka. 14. VII. 1895 i 11. VII. 1897.
A. ornata Sc. ♂ Garbatka 1. VI. 1896.
Ephyra pendularia Cl. Garbatka 2 i 11. VII. 1897.
E. punctaria L. 2 ♀ Kielce 23. VII. 1909 i 6. V. 1910 i 2 ♀
 Słowik 17. IV i 7. VII. 1910.
Mesotype virgata Rott. 2 ♂ Słowik 23. VII. 1910.
Lithostege griseata Schiff ♀ Kielce 28. V. 1910.
Lobophora carpinata Bkh. Kielce 22 i 28 III i 14. IV. 1910.
L. sexalisata Hb. Słowik 19. VI. 1910; Nałęczów V. 1923.
Larentia fulvata Forst. ♂ Słowik 23. VI. 1910.
L. variata Schiff. Kielce 2 ♂ 11 i 13. V. 1910 i 2 ♀ 5. IX.
 1909 i 11. V. 1910.
 ab. *obeliscata* Hb. ♂ Kielce 13. V. 1910.
L. firmata Hb. ♀ Garbatka 20. VIII. 1897.
L. viridaria F. ♂ Słowik 11. VI. 1919.
L. quadrifasciaria Cl. Słowik ♂ 7. VI., ♀ 3. VII. 1910.
L. designata Rott. ♂ Słowik 18. VI. 1910; ♀ Kielce 7. V.
 1910.
L. fluvialata Hb. ♂ Słowik 15. VII. 1910.
L. cucullata Hufn. Słowik 22. VI. 1910.
L. rivata Hb. ♀ Garbatka 17. VI. 1898.
L. lugubrata Stgr. Kielce — 5 okazów 13. V. 1910.
L. flavofasciata Thnbg. ♀ Kielce 26. VI. 1909.
L. bilineata L. ab. *infuscata* Gmpbg. Kielce 22. VI i 31. VII.
 1909.
L. autumnalis Ström. ♀ Słowik 5. VI. 1910.
L. silaceata Hb. ♂ Słowik 2. VII. 1910; ♀ Kielce 11. V. 1910.
L. corylata Thnbg. ab. *ruptata* Hb. Kielce 11. V. 1910.
L. berberata Schiff. Słowik ♂ 21. VII i ♀ 18. VII. 1910.

- L. rubidata* F. ♂ Kielce 27. V. 1910.
Asthena candidata Schiff. ♂ Słowik 3. VI. 1910.
Tephroclystia pimpinellata Hb. ♀ Słowik 23. VII. 1910.
T. helveticaria B. ♀ Słowik 3. V. 1910.
T. innotata Hufn. ♂ Słowik 23. VII. 1910.
T. sobrinata Hb. ♂ Słowik 23. VII. 1910.
Phibalapteryx aquata Hb. ♂ i ♀ Słowik 25. VII. 1910.
Abraxus sylvata Sc. ♂ Garbatka 13. VI. 1896.
Bapta tenerata Hb. ♀ Kielce 11. V. 1910.
Ellopia prosapiaria L. 2 ♀ Garbatka 11 i 13 VI. 1897.
Selenia bilunaria Esp. g. aest. *jularia* Hw. Słowik. 2 ♂
 15 i 25 VI. 1910.
S. tetralunaria Hufn. g. aest. *aestiva* Stgr. ♀ Garbatka
 1. VII. 1897.
Epione paralellaria Schiff. ♂ Słowik 21. VII. 1910.
Semiothisa signaria Hb. Niekłań 15. VI. 1898, Słowik 5, 14
 i 22. VI. 1910, Kielce 13. V. 1910.
S. liturata Cl. Garbatka ♂ i ♀ 12. VI. 1897 i ♀ 18. VIII. 1898.
Boarmia consortaria F. ♂ Kielce 21. VI. 1909.
Fidonia fasciolaria Rott. Słowik 2 ♂ 3. V i 14. VII. 1910
 1 ♀ 26. VII. 1909.
Ematurga atomaria L. Słowik 21. VII. 1910, ♀ o skrzydłach
 ciemno-brunatnych z bardzo nielicznymi jaśniejszymi plamkami,
 będzie to ab. *brunnea* Masłowsky L. i M.
Perconia strigilaria Hb. ♀ Kielce 15. VII. 1909.
Nola centonalis Hb. ♂ Kielce 16. V. 1910.
 v. *atomosa* Brehm. ♂ Słowik 12. VII. 1910.
Sarrothripus revayana Sc. ♂ Słowik 16. VI. 1910.
Syntomis phegea L. Niekłań 21. VI. 1893.
Dysauxes ancilla L. ♀ Słowik 3. VII. 1910.
Spilosoma mendica Cl. ♀ i ♂ Garbatka 19. V. 1899.
S. urticae Esp. ab. *plumipuncta* Rbl. ♀ Kielce 11. VI. 1898.
Arctia hebe L. ♀ Nałęczów VII. 1914.
Callimorpha quadripunctaria Poda. ♀ Kielce.
Coscinia cribrum L. ♂ Garbatka 10. VII. 1897.
Nudaria mundana L. Ojców 26. VII. 1899.
Oeonistis quadra L. ♂ Garbatka 28. VI. 1897.
Pelosia muscerda Hufn. ♂ Słowik 29. VII. 1909.

Zygaena purpuralis Brünnich ab. *interrupta* Stgr. 4 okazy.
Słowik 28. VI. 1910, 29. VII. i 6. VIII. 1909.

Z. achilleae Esp. ab. *cingulata* Dziurz. Kielce 14. VIII. 1909.

Z. meliloti Esp. Słowik 2 ♂ 16 i 21. VII. 1910, Kielce 2 ♀ 4
i 31 VII. 1910.

Z. filipendulae L. ab. *cytisi* Hb. Kielce 9. VIII. 1908 i 25. VII.
1909.

ab. *communimacula* Selys. Kielce 6. VIII. 1908.

Z. ephialtes L. ab. *athamanthae* Esp. Słowik ♂ 21. VII. 1910,
♀ 29. VII. 1909; Kielce ♂ 9. VIII. 1909.

Sesia tipuliformis Cl. Kielce 4 ♂ 3, 4 i 6. VI. 1908.

S. empiformis Esp. Kielce 4 ♂ 18, 20, 21 i 25 V. 1908, 2 ♀
19 i 20 V. 1908.

Hepialus hecta L. 2 ♂ Garbatka 12 i 16 VI 1898.

Z Polskiego Państwowego Muzeum Przyrodniczego w Warszawie.

Prace cytowane.

1. Bieżanko Cz. Motyle okolic Kielc. Pozn. Tow. Przyj. Nauk. Prace Kom.
Mat-Przyr. Serja B. T. II. z. 3. Poznań.
2. Motyle Ojcowa. Kosmos. T. 48. r. 1923. Lwów.
3. Niesiołowski W. i Prüffer J. Materiały do fauny motyli Polski. Polsk. Pism.
Entom. T. II. z. 4. r. 1923. Lwów.
4. Speiser P. Die Schmetterlingsfauna der Provinzen Ost- und Westpreussen.
Königsberg 1903. r.

Résumé.

En arrangeant la collection de papillons dans le Musée d'Histoire Naturelle de l'État Polonais à Varsovie — dans les matériaux reçus des environs de Kielce, Ojców, Radom, Lublin — j'ai trouvé bien des formes point notées jusqu'à ce temps de ces environs en Pologne. Une spéciale attention mérite ici *Chrysophanus virgaureae* L. v. *estonica* Huene, qui jugeant d'après la littérature accessible à moi, n'est connu que de la Prusse orientale, de la Russie orientale et puis Speiser le cite de la Riga. Ensuite il faut distinguer les autres, plus remarquables papillons — comme:

Lyc. eumedon Esp. ab. *speveri* Husz., *Mes. acetosellae* Esp., *Cat. pacta* Scop., *Acid. moniliata* F., *Lar. fluviata* Hb., *lugubrata* Stgr., *Dys. ancilla* L., *Nud. mundana* L., *Zyg. achilleae* Esp. ab. *cingulata* Dziurz., *filipendulae* L. ab. *communimacula* Selys.

Kilkadziesiąt nowych dla Polski chrząszczy

(Coléoptères nouveaux pour la Pologne)

podał

SZYMON TENENBAUM

Bembidion doderoi Ganglb. Jeden okaz znalazłem w Czorsztynie 30. IV. 24 pod kamieniem nad brzegiem Dunajca.

Liodes macropus Rye. Mińsk Mazowiecki VII. 23 — jeden okaz.

Lycoperdina succincta a. *humeralis* Schilsk. Okolice Warszawy: Piaseczno 13. VII. 09.

Syncalypta striatopunctata Steff. Wojew. Lubelskie, pow. Zamojski: Szarowola 20. VII. 12.

Hypnoidus dermestoides a. *humeropectus* Buyss. Pieniny: potok Pieniński 28. V. 12.

H. 4-pustulatus a. *hoepfneri* Germ. Okolice Warszawy: Morysinek 15. VI. 20.

Elater ferrugatus a. *fulvilegulus* Reitt. Okolice Warszawy: Baniocha 7. V. 10.

E. praecustus a. *semiruber* Steph. Okolice Warszawy: Drewnica 17. V. 18.

Buprestis rustica a. *signaticeps* Fleisch. Okolice Warszawy: Bielany.

B. r. a. *bisorinata* Fleisch. Okolice Warszawy: Bielany.

B. r. a. *bimaculata* Kr. Warszawa 14. VII. 07.

B. haemorrhoidalis a. *inframaculata* Fleisch. Okolice Warszawy: Dembe Wielkie 3. VII. 18.

Agrius roberti v. *pratensis* Ratzb. jest wyraźną odmianą a nie synonimem formy typowej. Okolice Warszawy: Mokotów, Czarna Struga.

A. coeruleus a. *virens* Schilsk. Warszawa: Królikarnia.